

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 18. oktobar 2023.godine

KZUS- OBAVEŠTENJE

RTS- Više od milion beba rođeno za 100 godina postojanja porodilišta u Višegradskoj

BLIC- ODU DA LEČE JEDNU BOLEST, A U BOLNICI ZAKAČE DRUGU Kako da se zaštitimo od infekcija u zdravstvenim ustanovama

NOVOSTI- MESTO GDE SE RAĐA NADA: Subotički centar za vantelesnu, najmlađi kod nas, niže uspehe

NOVOSTI- RFZO POTVRDIO: Jelena Stojiljković o trošku države dobila lek

OBAVEŠTENJE

Upravni odbor Komore zdravstvenih ustanova Srbije je na svojoj sednici, održanoj 12. oktobra 2023. godine usvojio Predlog inicijative u vezi sa problem zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja. Inicijativu smo uputili Vladi Republike Srbije, Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstvu finansija i Ministarstvu zdravlja. Očekujemo odgovor nadležnih institucija.

Više od milion beba rođeno za 100 godina postojanja porodilišta u Višegradskoj

Klinika za ginekologiju i akušerstvo Univerzitetskog kliničkog centra Srbije već sto godina brine o reproduktivnom zdravlju žena, zbrinjava najteže bolesti u ginekologiji, ali i pomaže da na svet dođu bebe - i prirodnim putem i vantelesnom oplodnjom. A za vek postojanja, rođeno je milion i sedamdeset hiljada beba, ističe direktor Klinike u Višegradskoj. Posebno ukazuje, da Višegradska od osnivanja nikada nije zatvarala svoja vrata, možda samo, kako navodi u vreme Drugog svetskog rata.

U porodilištu u Višegradskoj u ovoj godini je rođeno oko 3. 600 beba, a prema rečima Aleksandra Stefanovića, posle duže "dominacije dečaka nad devojčicama" po broju rođenih, sada su izjednačeni.

"Ove godine imamo gotovo isti broj dečaka i devojčica", rekao je doktor.

Kaže i da postoji podatak, koji možda nije apsolutno tačan, da su na 90-godišnjicu izračunali da je od osnivanja klinike bilo oko milion beba rođenih u toj ustanovi.

"Sada računamo negde milion i 60-70 hiljada, to je neki broj koji je sada aktuelan. Nikada, nikada nismo zatvarali svoja vrata od osnivanja, zaista, možda u vreme rata, ali onog rata, Drugog svetskog rata, o tome govorim, ali sada ne", naglasio je direktor klinike u Višegradskoj.

Naglašava da je ta klinika referentna ustanova ne samo za Beograd, ne samo za Srbiju, nego i za ceo region, i Crnu Goru. U nju dolaze i kritično bolesni, životno ugroženi slučajevi, i žene koje su trudnice, i posle porođaja, i one sa malignim bolestima.

"Dakle, posle nas žene nemaju gde da idu, dakle, mi smo neka poslednja nada da, ukoliko je neko kritično bolestan, da će doći na lečenje. Zato negujemo, naravno, i multidisciplinarni rad, što nam donosi kvalitet i što nam donosi naša pozicija univerzitetskog kliničkog centra Srbije, tako da su nam sve klinike tu jako blizu, i uvek za čas se okupimo svi koji smo potrebni da rešimo komplikovane slučajeve", precizirao je Stefanović.

Nacionalni centar za onkofertilitet

Posebno ističe da je u Višegradskoj Nacionalni centar za onkofertilitet, i za dijabetes u trudnoći, za gestacijski trofoblastne bolesti, za fetalnu ehokardiografiju. Imaju kako ukazuje puno referenci nacionalnog centra, što se tiče onkofertiliteta i očuvanja fertiliteta.

"Odeljenje kod nas je formirano skoro, pre godinu i po dana, ali multidisciplinarni konzilijum za lečenje i diagnostiku ovakvih pacijenata radi već preko deset godina. Imao je preko 1.000 pacijenata i evo mogu da konstatujem da ih je sve više. Ima sve više pacijenata koji dobiju maligne bolesti, a nisu završile svoju reprodukciju i koje, nažalost, obole od maligne bolesti i u trudnoći. Tako da tu radimo multidisciplinarno", objašnjava Stefanović.

Veliko interesovanje za uvoz ćelija

U Višegradskoj banci reproduktivnih ćelija omogućeno je zamrzavanje embriona. Banka, ističe, radi ogroman posao, ne samo za kliniku, nego i za sve centre vantelesne oplodnje u Srbiji.

"Dakle, veliko je interesovanje za uvoz ćelija, ne samo jajnih ćelija, nego i spermatozoida. Kod nas na klinici smo uradili sada 20 postupaka, od toga je 12 kompletno završeno. Imamo četiri trudnoće. Čekamo konačne ishode tih trudnoća", navodi doktor.

Dodaje i da su spremni za rekonstrukciju klinike, da je gradjevinska dozvola aktuelna i da je novac obezbeđen.

"Posle opreme koju smo dobili 2019. godine, zaista su nam potrebne nove opreme, sada nam fali još građevinska rekonstrukcija i možemo da kažemo da ćemo biti u rangu sa svetskim klinikama", naveo je Stefanović.

GAK Višegradska će u četvrtak svečano obeležiti stogodišnjicu postojanja, kada će početi i trodnevni 18. Kongres međunarodnih ginekologa i akušera Srbije, Crne Gore, Republike Srpske sa međunarodnim učešćem.

ODU DA LEČE JEDNU BOLEST, A U BOLNICI ZAKAČE DRUGU Kako da se zaštitimo od infekcija u zdravstvenim ustanovama

Čini se da je epidemija korona virusa za nama, ali samo u Srbiji smo se prošle godine susreli sa desetinama epidemija tamo gde ih najmanje očekujemo - u bolnicama!

Broj epidemija u bolnicama povećan za petinu

Prema statistici Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milovan Jovanović Batut" u Srbiji je tokom prošle godine prijavljeno ukupno 8.728 bolničkih infekcija, što je za 24 odsto više nego prethodne godine.

- Tokom prošle godine zdravstvene ustanove u Srbiji prijavile su ukupno 58 epidemija bolničkih infekcija, sa 720 obolelih i 18 smrtnih ishoda, što predstavlja 8,6 puta manje prijavljenih epidemija i 20,7 puta manje letalnih ishoda nego prethodne godine - navodi se u godišnjem izveštaju o zaraznim bolestima u Srbiji.

Najviše bolničkih infekcija registrovano je u jedinicama intenzivne nege, zatim na odeljenjima ortopedije.

- Najučestalije su infekcije sistema za varenje, sa procentualnom zastupljenošću od 22,5 odsto, potom infekcije mokraćnog sistema (sa 20,8 odsto), infekcije krvi (sa 14,1 odsto), infekcije COVID-19 (sa 12,5

odsto), infekcije operativnog mesta (sa 9,2 odsto), pneumonije (sa 9 odsto), a slede sistemske infekcije (sa 2,8 odsto) i infekcije kože i mekih tkiva (sa 1,8 odsto), dok najmanju zastupljenost imaju infekcije krvi - navedeno je u izveštaju.

Dva uzroka bolničkih infekcija

Bakterije su bile najčešći uzročnici infekcija u svim zdravstvenim ustanovama i to klostridija (*Clostridiodes difficile*), slede enterokoke (*Enterococcus spp*), stafilokoke (*Staphylococcus aureus*), klepsijela (*Klebsiella spp*), pseudomonas (*Pseudomonas spp.*), stafilokoke (*Staphylococcus sp*), ešerihija koli (*E. coli*).

Vanja Milošević, ginekolog Narodnog fronta za "Blic" se osvrnuo na statistiku "Batuta" prema kojoj je broj bolničkih infekcija u Srbiji prošle godine povećan za 24 odsto.

- Imamo dva uzroka nastanka bolničkih infekcija. Prvi su pacijenti, jer su oni najčešće izvor tih bakterija, virusa, gljivica, ili najgore, parazita. Drugo uzrok su uslovi okruženja, odnosno da li je higijena na adekvatnom nivou, da li sve osoblje prati ono što se od njih traži da do ovoga ne bi došlo - ističe on za "Blic".

Objasnio je da je kao i uvek kada je zdravlje u pitanju, prevencija važan faktor u sprečavanju ovih oboljenja.

- Prevencija se uglavnom radi tako što se uslovi poboljšavaju u smislu dezinficijensa, i pokušava se da se ustanovi uzrok infekcije ustanovi i eliminiše. Kada je u pitanju uzrok da se ustanovi da li su to pacijenti ili nešto drugo. Proveravaju se epidemiološki protokoli, samo se setite kako je bilo dok je trajala epidemija korona virusa u Srbiji. Epidemiološki protokol ulaska u bolnicu se morao ispoštovati. Gledalo se da li imate zaštitnu masku, kapu, kaljače, masku, mantil, rukavice. Česta dezinfekcija je presudna, koriste se, pored dezinficijensa, i UV lampe koje uništavaju infekcije - napominje on za "Blic".

Bolničke infekcije u ginekološkim klinikama retke

Prema ovom izveštaju, najniža stopa pojavljivanja bolničkih infekcija na 1.000 pacijenata po danu hospitalizacije tokom 2022. godine registrovana je odeljenju ginekologije sa akušerstvom, i to samo 0,3 procenta.

- Prevencija kada su u pitanju ginekološke klinike je najveća, što je i logično. To su klinike u kojima se u isto vreme nalaze, trudnice, porodilje, i mala deca, to su tri najosetljivije kategorije populacije. Baš zbog toga se vrlo retko dese intrahospitalne infekcije na ginekološkim klinikama - kaže Milošević za "Blic".

Najviše zaraženih na intenzivnoj nezi

Nasuprot odeljenjima ginekologije sa akušerstvom, najviša stopa zaražavanje bolničkim infekcijama na 1.000 pacijenata po danu hospitalizacije tokom 2022. godine registrovana je u jedinicama intenzivne nege, i to 6,3 procenta.

- Na drugim klinikama, naravno hirurškim imate intervencije kao što su hirurške operacije raznog tipa, plasiranje katetera, drena, toaleta rane. U bolnicama se uvek radi sa bolesnim pacijentima, koji su izvor zaraze, tako da je nekad suviše i pitati odakle infekcije u bolnicama. Nemoguće je da ijedna bolnica postoji, a da nema bolničkih infekcija, tako je svuda u svetu. Ono je moguće jeste da se prevencijom smanji njihov broj - ukazao je on za "Blic".

Dodaje da se dešava da nekada pacijent budu izvor neke bolesti, a da su zbog potpuno druge stvari upućen na bolničko lečenje.

Lekari prvi moraju da poštuju prevenciju

- Mi ovde ne radio sa zdravim ljudima, već sa bolesnima. Baš zbog toga mi kao lekari, i celokupno medicinsko osoblje moramo da se pridržavamo strogo svim protokola koji su nam propisani kako do epidemija u bolnicama ne bi došlo - upozorava za "Blic" Milošević

Kako kaže, jedan od vidova prevencije je taj što svi zaposleni u bolnici, odnosno svim medicinskim ustanovama na svakih nekoliko meseci vade sanitarne knjižice.

- To podrazumeva kompletan pregled lekara koji obuhvata i bris grla, nosa, ruku i ostalog. Na taj način mi kao medicinsko osoblje nećemo biti izvori tih infekcija - objašnjava on za "Blic".

Prema njegovim rečima, upravo da ne bi došlo do bolničkih infekcija, preventivno se zabranjuju posete bolnicama.

- Zabrana poseta se uvodi ne zato što je u bolnici epidemija, već da bi se pacijenti koji su u bolnici sačuvali od iste koju porodica ili prijatelji koji dolaze u posetu mogu doneti. Prvo pravilo u medicini je da se pacijent ne ugrozi. To se pogotovo radi za vreme gripa, tih kapljičnih infekcija, jer nije baš normalno da neko ko ima grip dođe u posetu nekom ko je u bolnici, i da ga usput zarazi - kaže on za "Blic".

Bolničke infekcije sve teže lečiti

Bolničke infekcije sve je teže lečiti zbog otpornosti koje su razvile bakterije na postojeće antibiotike. U izveštaju Batuta navodi se da je potrebno da se promoviše racionalna primena antimikrobnih lekova, ali i da se naznačene doze leka piju u tačno utvrđenim vremenskim intervalima.

O otpornosti bakterija na antibiotike danas se sve više govori, naročito posle pandemije virusa korona. Neselektivna primena antibiotika u koroni, dovela je čovečanstvo do novog problema, da neće biti efikasnih lekova za klasične bakterijske infekcije.

Bakterijske infekcije koje su ranije lečene standardnim, starim antibioticima, sada ne mogu da se leče ni većim brojem novih antibiotika zbog sve veće otpornosti.

Svetska zdravstvena organizacija predviđa da će 2050. godine više ljudi umirati od infekcije izazvane rezistentnim sojevima bakterija nego od raka. To je više od 10 miliona ljudi na godišnjem nivou.

Preterana i neracionalna upotreba antibiotika dovodi do otpornosti bakterija na lek, jer se one prilagođavaju novim okolnostima da bi preživele. Stvaraju mehanizme rezistencije - enzime koji razlažu antibiotik.

Bolnice su idealna mesta za preživljavanje rezistentnih bakterije, jer su tu pacijenti sa oslabljen imunitetom

Najopasnija klostridija

Kako se navodi u Batutovom izveštaju bakterije koje su bile najčešći uzročnici infekcija u svim zdravstvenim ustanovama su brojne bakterije, a na prvom mestu nalazi se klostridija (*Clostridiodes difficile*).

- Klostridija je najopasnija jer je i najrezistentnija na većinu antibiotika, vrlo se teško suzbija, i ona je uglavnom vezana za hirurške intervencije. Zato se zahvati tog tipa moraju uvek izvoditi sterilnim instrumentima, osoblje mora da poštuje sve propisano protokolom. Na klinikama koje podrazumevaju hirurške operacije uvek postoji rizik da se pojavi infekcija operativnog polja, odnosno kako je to u narodu poznati, na rani. To je jedna velika regija - ukazuje Milošević za "Blic".

Ističe da je to onda kao Sifov put, jer se onda lekar bavi osim osnovnim razlogom zbog koga je pacijent tu, i infekcijom koja može opasno da ugrozi život, ali i zdravlje pacijenta.

- Meni se čini da narod ne shvata zašto u bolnicama i klinikama te mere moraju da se poštuju. Kada zabranite posete u bolnicama šira javnost reaguje kao da ste ne znam šta sad uradili, a to je urađeno samo da bi se zaštitili pacijenti, i omogućio im se bezbedan oporavak - zaključuje Vanja Milošević, ginekolog Narodnog fronta za "Blic".

MESTO GDE SE RAĐA NADA: Subotički centar za vantelesnu, najmlađi kod nas, niže uspehe

SVE žene koje sanjaju da ih neko nazove majkom, a ne mogu to da postanu prirodnim putem, znaju koliko taj san dok traje može da donese radosti, bola, nade, razočaranja...

Isto tako znaju i koliko su važni ljudi koji im na različite načine pomažu da taj san postane java. Koliko je važno na tom putu naići na strpljenje, razumevanje, poverenje, toplu reč i prijateljski zagrljaj. Upravo to su razlozi zbog kojih parovi iz cele Srbije dolaze u Centar za vantelesnu oplodnju (VTO) pri Opštoj bolnici u Subotici, najmlađi u našoj zemlji. Iako radi tek nešto više od godinu dana, već ima prve rođene bebe i 16 potvrđenih trudnoća.

- Ponosni smo što smo za ovo kratko vreme obradili 40 pacijenata i što nam je stepen uspešnosti izuzetno visok, premašuje 40 odsto. Dolaze pacijenti i iz Beograda, koji imaju veliku mogućnost izbora ali su čuli da se ovde dobro i kvalitetno radi. Imamo i dosta poziva pacijenata iz inostranstva koji se interesuju na koji način ovde mogu da počnu postupak vantelesne oplodnje - otvarajući nam vrata Centra za VTO - ponosno priča prim. dr Aleksandar Radulović, supspecijalista steriliteta i fertiliteta.

Odabir kvalitetne i stručne ekipe bio je prioritet, ali nije samo to ključno.

- Pozitivna energija uz znanje i iskustvo, naravno i savremenu opremu, čine formulu za uspeh. Toplina i neka domaćinska atmosfera se osećaju u našem Centru, zato nas ni pacijenti kod kojih prvi put nije uspelo ne ostavljaju, nego dolaze ponovo - dodaje naš sagovornik, jedan od prvih i najvećih stručnjaka za lečenje steriliteta u našoj zemlji.

- Pristup pacijentima je veoma važan, da se one dobro pripreme za ceo proces, kako fizički, tako i mentalno. Pored mene, tu se uključuje embriolog, otklanjaju se sve nedoumice, daju saveti... Niko od nas ovo ne doživljava kao običan dolazak na posao, kao obavezu, za sve nas ovo je neopisiva ljubav i zadovoljstvo. To prenosimo i na pacijente i zato uspeh ne izostaje.

A kada se potvrdi trudnoća, u Centru je poseban dan.

- Mi prolazimo kroz taj proces sa našim pacijentima. Posebna sreća je kada vidimo da je uspelo, ali kada čujemo prvi otkucaj srca, to je neopisiv osećaj. Tada nas sve preplave emocije i ta radost koju svi osećamo daje nam vetar u leđa da nastavimo ovim putem - iskreno će doktor Radulović.

- Dolaze nam stariji pacijenti, oni koji prelaze 40 godina kod kojih je ceo proces zahtevniji. Time je i naš postotak uspešnosti značajniji. Kada se porode, žene kažu, ovo je i vaše dete i to je opet za sve nas jedan mali praznik. Pomoći nekome da posle toliko godina ostvari najveću želju nešto je što se teško rečima može opisati.

Po grubim statistikama, u Srbiji se svaki peti par bori sa neplodnošću, a jednako je prisutna i kod muškaraca i žena. Do toga, po mišljenju doktora, u prvom redu dovodi kasno planiranje trudnoće, jer se tokom života suočavamo sa raznim štetnim faktorima i bolestima. Tu su i problemi sa samom matericom, kao i sistemske bolesti koje utiču na plodnost. Kod muškaraca su, uz infekcije, uzroci pušenje, alkohol, stres, prostatitis i druge imunološke bolesti.

- Nekada su bile preporuke da se čeka godinu dana pa tek onda krene na lečenje, ali ja svojim pacijentima, bez obzira na godine savetujem da to učine već posle šest meseci. Da već tada krenu sa konsultacijama, pregledima, nekim manje invazivnim zahvatima - poručuje dr Radulović. - Nema potrebe da se čeka dugo jer naša država zaista ima snažan set mera u pronatalitetnoj politici. Država kompletno

finansira ceo proces, čak i zamrzavanje ćelija ili transfer iz donacije jajnih ćelija, verujte, to ni bogate zemlje u Evropi ne čine. Mnogi nisu ni svesni koliko je to velika i značajna stvar za naše građane.

Tim

UZ ginekologa dr Radulovića, u timu su i embriolozi Alfred Knivald, stručnjak sa više od četiri decenije iskustva, koji je bio deo ekipe koja je uradila prvu vantelesnu oplodnju u Nemačkoj, Katarina Mitrović iz Novog Sada sa diplomom sa Oksforda, Ines Konc i Čila Bartuc.

Prva beba Nikolina

NIKOLINA Vojnić Hajduk je prva beba potekla iz subotičkog Centra za VTO.

- Svima koji se još uvek dvoume da li da dođu ovde, rekla bih da ništa ne čekaju. Mi smo bili i u drugim centrima, a onda smo došli ovde. Nisam imala mnogo nade, jer Centar tek počinje sa radom. Ali, eto, Bog je tako hteo, da sve bude dobro - kaže Nikolinina majka Mirjana. - Ovde se nijednog trenutka nisam osetila drugačijom, znate, nije to svuda tako.

RFZO POTVRDIO: Jelena Stojiljković o trošku države dobila lek

SAZNAJTE "Novosti" da je Jelena Stojiljković (21) iz Velikog Gradišta koja boluje od cistične fibroze dobila neophodan lek o trošku države, potvrđuje RFZO u saopštenju.

"Komisija za retke bolesti Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje je na današnjem zasedanju odobrila da Jeleni Stojiljković iz Velikog Gradišta, oboleloj od cistične fibroze, o trošku države bude obezbeđena terapija lekom trikafta.

Pacijentkinja će terapiju dobiti do kraja ove nedelje u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se leči", navodi se u saopštenju RFZO.